

Politik om FoU for DM Professionshøjskoler og Erhvervsakademier Til drøftelse og vedtagelse på TR-seminaret d. 2. 11. 2017

FoU skal sikre vidensgrundlag og samarbejde

Viden er afgørende for en fortsat udvikling af gode professioner, professionsrettet - og erhvervsakademiske uddannelser af høj kvalitet. Derfor er det Landsklubbens politik, at uddannelsesinstitutionerne skal sikre et stærkt videngrundlag for uddannelserne, så de studerende får en faglig opdateret undervisning, der er baseret på den nyeste forskning. I forhold til uddannelseskvalitet er det centralt, at de indsats, som forsknings- og udviklingsaktiviteterne relaterer sig til, er understøttende for og har udgangspunkt i undervisningen. Den professionsrettede forskning og udvikling på professionshøjskolerne spiller herudover også en vigtig rolle, når det handler om at skabe et tættere samarbejde mellem skoler, forskellige pædagogiske institutioner og forsknings- og uddannelsesinstitutioner, kommuner og regioner. Tilsvarende spiller den erhvervsrettede forskning og udvikling på erhvervsakademierne en vigtig rolle i samarbejdet og vidensflowet mellem små og mellemstore virksomheder og forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Et sådant samarbejde kan understøtte, at den praksisnære forskning, omsætning og spredning af viden styrkes, og at FoU-aktiviteterne bidrager til at, der er en løbende dialog mellem uddannelsesinstitutioner og samfund.

FoU-aktiviteter skal understøtte udviklingen af uddannelserne

Finansierungsstrukturen har stor betydning for, hvilket indhold der er i FoU-projekter. Der er en klar tendens til, at professionshøjskoler og erhvervsakademier lægger mange timer i fondsansøgninger, og at det kan være svært at finde midler, der kan udvikle det specifikke indhold, i uddannelserne. Derfor arbejder DM på at fastholde og udbygge faste bevillinger til forskning og udvikling på professionshøjskoler og erhvervsakademier. Det drejer sig både om grundbevillinger i form af årlige basismidler og om at mere målrettede programmer kan øge områdets muligheder for finansiering af FoU-aktiviteter.

Reformerne af lærer- og pædagoguddannelserne har blandt andet sat fokus på behovet for forskning i mulighederne for at styrke elever og studerendes læringsprogression, didaktiske metoder og pædagogik. Derfor er det Landsklubbens politik, at forsknings- og udviklingsarbejde skal være kvalificerende for de eksisterende uddannelser og undervisere. Kompetencen til at undervise kræver såvel faglig viden som didaktiske og pædagogiske færdigheder. Forskning og udviklingsarbejdet skal derfor bidrage til at udvikle nye undervisningsmetoder, som kan føre til nytænkende undervisning.

Uddannelsesinstitutionerne har en forpligtigelse til at sikre uddannelsernes videngrundlag og til samtidig at udvikle, omsætte og formidle viden mhp. professionsløft og -udvikling af professioner og erhverv bredt set. Dvs. undervisere skal ikke kun indsamle, formidle og omsætte viden frembragt af andre. Der er en klar forventning formuleret i bemærkninger til den seneste professionshøjskolelov om, at undervisere er med til at skabe ny viden gennem udviklingsprojekter og forskningsaktiviteter. Der står bl.a. "at undviserne på professionshøjskolerne som en naturlig

del af deres virke på kvalificeret vis indgår i praksisrettede og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter, dvs. indsamling, bearbejdning og formidling samt produktion af relevant faglig viden, i samspil og konkrete samarbejder med virksomheder, andre uddannelses- og videninstitutioner mv”.

Adgang til FoU skal sikres for alle undervisere

Der formuleres en meget tydelig forventning i bemærkningerne til § 5 i 'Institutionslovforslaget' om, at der med "(lov)forslaget indskræpes således forventningen om, at de fastansatte undervisere deltager aktivt og kontinuerligt i institutionens forsknings- og udviklingsaktiviteter". Så ud over de to 'traditionelle' hovedopgaver for adjunkter og lektorer om undervisning i grunduddannelse henholdsvis undervisning i efter- og videreuddannelse, er et tredje og ligestillet ben om deltagelse i forskning og udvikling i professionen klart formuleret i 'Institutionsloven'. Sagt på en anden måde, så har alle undervisere en ret i forhold til at få adgang til FoU-aktiviteter. Det betyder, at institutionerne er forpligtiget på at skabe reelle muligheder for deltagelse i forsknings- og udviklingsarbejde for alle. Dette indebærer dels at det er nødvendigt at sprede FoU-aktiviteterne på flere undervisere og have fleksibilitet i allokeringen. Dels at der tages højde for, at dem som deltagere i FoU-aktiviteter har tid og mulighed for at undervise og forske samtidig trods vilkårene for de to aktiviteter er forskellige.

Det nytter derfor ikke noget, at der i så stor udstrækning, som det ses i dag på institutionerne, opereres med en fast stab af forskere og undervisere, som planlægger og varetager de pågældende institutionernes forskningssatsninger både drifts- og udviklingsmæssigt. Denne eksklusivering af FoU-indsatser understøttes netop af, at de medarbejdere, som gennem FoU-aktiviteter får erfaring og opøver yderligere forskningskompetencer, genallokeres til samme typer opgaver. Det er derfor Landsklubbens politik, at alle medarbejdere sikres adgang til FoU.

Ekspertliggørelsen har desuden en risiko for at medvirke til, at selve forsknings og udviklingsfokusset i de enkelte projekter fjerner sig fra de uddannelsesaktiviteter, som de skulle være med til at løfte. Det er derfor helt utvetydig Landsklubbens politik, at uddannelsesaktivitet ikke må lide under de fortsatte forsøg på at øge omfanget af FoU-aktiviteter. Det forøgede fokus på forskning og udvikling må aldrig komme til at skygge for professionshøjskoler og erhvervsakademiers kritiske opmærksomhed på faldende uddannelseskvalitet eller faldende undervisningsaktivitet.

For at fremme gennemsigtighed, transparens og åbenhed der kan imødekomme unødvendig mytedannelse om privileger og status, er det Landsklubbens politik, at der i samarbejdsorganer udarbejdes nogle tydelige kriterier og retningslinjer for allokering og gen-allokering af undervisere til FoU. Selvom der langt hen ad vejen eksisterer formaliseret allokeringsprincipper og processer, er der en udbredt tendens til, at de fleste af de undervisere, som en gang har fået adgang til FoU-aktiviteter gen-allokeres ved næste allokering. Rotationsprincipper er sandsynligvis ikke generelle og holdbare løsninger alle steder, men allokering og fagfordelingsprincipper, der vedrører adgang til forskning og udviklingsaktiviteter, vil efter Landsklubbens opfattelse være nødvendige krav henimod at sikre, at det brede stillingsindhold, der blev fastlagt med 'Institutionsloven' også er muligt for de mange.

Bilag

Af bemærkninger til lovforslaget om professionshøjskoler (Lovforslag L50 af 13. november 2013) fremgår:

”Med forslaget præciseres det, at underviserne på professionshøjskolerne som en naturlig del af deres virke på kvalificeret vis indgår i praksisrettede og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter, dvs. indsamling, bearbejdning og formidling samt produktion af relevant faglig viden, i samspil og konkrete samarbejder med virksomheder, andre uddannelses- og videninstitutioner mv. Med forslaget indskærpes således forventningen om, at de fastansatte undervisere deltager aktivt og kontinuerligt i institutionens forsknings- og udviklingsaktiviteter, samt at underviserne og øvrige relevante medarbejdere holder sig løbende fagligt opdateret på nyeste viden fra national og international forskning samt viden fra deres respektive praksisfelter.”

”Det er således nu et fælles krav, at den enkelte institution sikrer, at underviserne har tilstrækkelige forsknings- og udviklingsmæssige kvalifikationer til, at institutionen som en del af de samlede forsknings- og udviklingsaktiviteter kan gennemføre relevante aktiviteter i henhold til alment og internationalt anerkendte definitioner af forsknings- og udviklingsaktivitet, og herunder indgå i praksisnære forsknings- og udviklings-samarbejder med øvrige nationale og internationale uddannelses- og videninstitutioner, private og offentlige virksomheder m.v..”